

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИ І МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Освітня програма **Міжнародні економічні відносини**

Спеціальність **292 Міжнародні економічні відносини**

Галузь знань **29 Міжнародні відносини**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №1 від “27” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методи і моделі соціально-економічних процесів
Викладач (-і)	Благун Семен Іванович
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	semen.blahun@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	основна
Обсяг дисципліни	90 годин / 3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7027
Консультації	онлайн, згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна "Методи і моделі соціально-економічних процесів" розглядає теоретичні та практичні аспекти використання кількісних методів та аналітичних моделей в процесі аналізу соціально-економічних явищ. Студенти ознайомлюються із сучасними підходами до моделювання економічних та соціальних процесів, вивчають методи збору та аналізу даних, а також оцінюють вплив різних факторів на соціально-економічні явища. Дисципліна сприяє розвитку навичок критичного мислення, аналітичних здібностей та умінь використовувати моделі для прогнозування та прийняття рішень у сфері міжнародних економічних відносин.	
Пререквізити вивчення дисципліни	
Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Основною метою та цілями навчальної дисципліни є набуття теоретичних та формування практичних вмінь використання кількісних методів дослідження, що спростить процес використання різних типів моделей в професійній діяльності та наукових дослідженнях.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Фахові компетентності:</u> СК 1 Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції. СК 4 Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях. СК 5 Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них. СК 10 Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні. <u>Результати навчання:</u> РН 3 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення. РН 4 Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	

РН 8 Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

РН 9 Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН 11 Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

РН 13 Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

РН 17 Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

РН 19 Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

РН 20 Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

РН 21 Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

РН 23 Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

РН 24 Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	292 Міжнародні економічні відносини	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські заняття	сам. роб.
Тема 1 Основи та інструменти моделювання соціальні-економічних процесів	2	2	6

Тема 2 Кореляційний аналіз	2	2	6
Тема 3 Регресійний аналіз	2	4	16
Тема 4 Багатофакторний регресійний аналіз	2	4	16
Тема 5 Статистичний аналіз часових рядів	2	2	8
Тема 6 Прогнозування соціально-економічних процесів	2	4	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Бали за теми, винесені на практичні заняття – 35 Бали за самостійну роботу студентів – 15 Бали за екзаменаційну роботу студентів – 50
Вимоги до письмових робіт	Впродовж семестру проводяться розрахункові роботи, які складаються з індивідуального заняття для кожного студента та повинні бути виконані за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Результати необхідно систематизувати та подати у вигляді звіту оформленого засобами будь-якого текстового процесора.
Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язковим є відвідування більш 50% занять та виконання самостійної роботи, результати яких повинні становити не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену. Форма здачі комбінована. Екзаменаційний білет складається з 3 теоретичних питань та одного практичного завдання.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність
Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ПОЛОЖЕННЯ про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Пропуски занять
Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника
Неформальна освіта
Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

8. Рекомендована література

1. Благун С. І. Статистичний аналіз і моделювання соціально-економічних об'єктів та процесів: підручник. За ред. Проф. В.П. Кічора. Львів: Растр-7, 2022. 400 с.
2. Camm J., Cochran J., Fry M. Essentials of Statistics for Business and Economics. 10th ed. Cengage Learning, 2023. 756 p.
3. Panik M. Mathematical Analysis and Optimization for Economists. Chapman and Hall, 2023. 344 p.
4. Pemberton M., Rau N. Mathematics for economists: An introductory textbook. 5th ed. Manchester University Press, 2023. 856 p.
5. Вовк Л. В. Математичний інструментарій моделювання економічних процесів. Київ : Ліра-К, 2019. 252 с.
6. Грисенко М. В., Чугаєв О. А. Кількісні методи аналізу міжнародних економічних відносин. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2023. 364 с.
7. Диха М., Мороз В. Економетрія: навчальний посібник. Центр учбової літератури : Київ, 2021. 206 с.
8. Козак Ю. Г. Математичні методи та моделі. Київ : Центр учб. літ., 2021. 254 с.
9. Козьменко О. В., Кузьменко О. В. Економіко-математичні методи і моделі: економетрика. Київ : Унів. кн., 2023. 406 с.
10. Математичне моделювання для економістів / ред.: Ю. Козак, В. Мацкул. Київ : Центр навч. літ., 2019. 254 с.

Викладач

Семен БЛАГУН